

بررسی رابطه بین سبک‌های مدیریت کلاس و خودکارآمدی معلم با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان شهر خرم‌آباد

عسگر جودکی^{۱*}، شجاع عربان^۲، سعید رومانی^۳، محمدجعفر مهدیان^۴، حجت‌اله سالارنژاد^۵، احسان آقایی^۶

۱. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی
  ۲. استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان
  ۳. دکترای مطالعات برنامه درسی، مدرس دانشگاه فرهنگیان
  ۴. استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد
  ۵. دانش‌آموخته کارشناسی مدیریت آموزشی
  ۶. دانش‌آموخته کارشناسی فناوری اطلاعات
- (تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۸/۲؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۲۸)

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین سبک‌های مدیریت کلاس و خودکارآمدی معلم با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان پسر و معلمان دوره اول متوسطه ناحیه ۲ شهر خرم‌آباد انجام شد. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت موضوع، توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه‌ی آماری این پژوهش شامل دانش‌آموزان پسر و معلمان مرد دوره اول متوسطه ناحیه ۲ شهر خرم‌آباد به تعداد ۲۲۵ معلم و ۱۰۸۴ دانش‌آموز پسر بود. نمونه مورد بررسی با استفاده از جدول کرجسی و مورگان ۶۰ معلم و ۳۰۰ دانش‌آموز پسر تعیین شد که به روش طبقه‌ای نسبی انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه سبک‌های مدیریت کلاس و لنگانگ و گلیکمن، پرسشنامه خودکارآمدی بندورا و پرسشنامه بهزیستی تحصیلی پیتیرین و همکاران بود. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص‌های توصیفی، ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه به شیوه گام به گام استفاده شد. نتایج نشان داد که بین سبک مدیریت تعامل‌گرا و بهزیستی تحصیلی رابطه مثبت معنی‌دار و بین سبک مدیریت مداخله‌گر و بهزیستی تحصیلی رابطه منفی معنی‌دار وجود دارد. بین خودکارآمدی و خرده مولفه‌های آن با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. یعنی با افزایش نمرات سبک مدیریت تعامل-گرای کلاس و مولفه‌های خودکارآمدی میزان بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان نیز افزایش می‌یابد. همچنین تحلیل ضرایب رگرسیون نشان داد، که از بین مولفه‌های خودکارآمدی معلم، تنها مولفه‌ی جلب مشارکت والدین از قابلیت پیش‌بینی بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان برخوردار است.

کلمات کلیدی: سبک‌های مدیریت کلاس، خودکارآمدی معلم، بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان

مقدمه

در تعلیم و تربیت موفقیت به میزانی از کارایی گفته می‌شود که فرد فراخور توانایی‌های خود به رضایت ناشی از پیشرفت دست یابد و دانش‌آموزانی را موفق می‌دانند که در بیشتر دروس پیشرفت داشته باشند یا بتوانند چنین چیزی را در مورد آنها پیش‌بینی نمود (باریکان و عبدالله پور، ۱۳۹۶). یکی از مهم‌ترین موفقیت‌ها را موفقیت تحصیلی می‌دانند و معتقد است که عوامل متعددی در تحصیل و مدرسه وجود دارد که بر فرآیند تحول و رشد دانش‌آموزان اثرگذار است (بهاری، ۱۳۸۸). از سوی دیگر، روانشناسی مثبت وارد محیط مدرسه شده و تحقیقات زیادی با خود به همراه آورده است. یکی از جدیدترین مفاهیم، بهزیستی تحصیلی است (حسین نژاد، ۱۳۹۴). بهزیستی تحصیلی را دارای مولفه‌هایی از قبیل: معدل، مهارت انجام تمام تکالیف مدرسه، تمایل به ترک تحصیل، رضایت بخشی و رضایتمندی در عملکرد تحصیلی و اشتیاق تحصیلی تعریف کرده‌اند. هم‌چنین (حکمی، ۱۳۹۴) بهزیستی تحصیلی را تحت عنوان نتایج تحصیلی نام برده‌اند و مقیاس‌های آن را نمرات اشتیاق تحصیلی و نگرش مثبت به مدرسه دانسته‌اند. نگرش‌های مثبت که به عنوان بهزیستی تحصیلی یاد می‌شود همواره تاثیر پذیر از شیوه‌های مدیریت کلاس بوده است. از مدیریت تعاریف متعددی ارائه شده است و عمدتاً آن را شامل: «برنامه ریزی، سازماندهی، کارگزینی، هدایت و رهبری، کنترل و نظارت» دانسته‌اند، اما با توجه به تحولات چند ساله اخیر و نظر به اینکه توجه به اخلاقیات و منابع انسانی در مدیریت امروز جایگاه خاصی پیدا کرده است؛ از نگاه برخی صاحب‌نظران، مدیریت ترکیبی از علم و هنر برای پدید آوردن محیطی مناسب می‌باشد که در آن هم‌فکری و همکاری با دیگران به منظور شکل دادن به فرایندی کارساز امکان‌پذیر می‌گردد و هم‌چنین طی آن، استفاده بهینه از منابع، برای عرضه خدمات یا کالاهایی قابل رقابت، جهت جلب رضایت متقاضیان آنها، با پرهیز از بروز هرگونه عواقب نامطلوب تحقق می‌یابد (رحمان سرشت، ۱۳۸۴).

سامانی (۱۳۸۹) خودکارآمدی را عقیده به توانایی یک فرد در داشتن یک رفتار یا انجام یک کار خاص به صورت موفقیت آمیز می‌داند (شولتز، ۱۹۹۰). (شیروانی، ۱۳۹۴) خودکارآمدی ادراکی را به عنوان ایمان به توانایی یک فرد برای سازماندهی و عملی کردن مسیرهای مورد نیاز در مدیریت شرایط آینده، باورهای خودکارآمدی اینکه مردم چگونه فکر می‌کنند، احساس می‌کنند و خودشان را بر می‌انگیزانند و عمل می‌کنند تعریف کرده است. خودکارآمدی در دو شکل ظاهر می‌شود: اول خودکارآمدی عمومی^۱ و دوم خودکارآمدی اختصاصی^۲ یا خودکارآمدی مربوط به یک تکلیف خاص.

مفهوم خودکارآمدی عمومی نشان دهنده این است که چرا برخی از افراد چشم انداز مطمئن تری نسبت به زندگی دارند و بدون توجه به سختی کار، می‌توانند عامل موثری برای انجام کامل کار باشند. (شیوا، زرافشان، قیاتی، ۱۳۸۹) نشان می‌دهد که خودکارآمدی عمومی ماحصل کل کارآمدی و وظایف فرد است. شرر هم‌چنین یک مقیاس خودکارآمدی ابداع کرد که انتظارات خودکارآمدی عمومی را در زمینه

^۱ - general self – efficacy

^۲ - speciefice self- efficacy

های اجتماعی، شغلی و تحصیلی اندازه می‌گیرد (صحرای، ۱۳۹۵). لذا با توجه به مطالب بیان شده این پژوهش ما به دنبال هدف بررسی رابطه بین سبک‌های مدیریت کلاس و خودکارآمدی با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان پسر و دبیران دوره اول ناحیه ۲ شهر خرم‌آباد هستیم.

امروزه بهزیستی تحصیلی در نظام آموزشی اهمیت خاصی پیدا کرده است، بهزیستی تحصیلی نیز مفهوم جدیدی است که از روانشناسی مثبت گرفته شده است و شامل چهار مولفه پیشرفت تحصیلی، اشتیاق تحصیلی، راهبردهای انگیزشی و رضایت از تحصیل می‌باشد (عابدی و نیلفروشان، ۱۳۹۳). بهزیستی تحصیلی به کلیه فرایندهایی که باعث رضایت کلی فرد از تحصیل و محیط آموزشی شود تا فرد روحیه بهتری داشته و با آرامش ادامه تحصیل کند. بهزیستی تحصیلی به معنای قابلیت یافتن تمام استعدادها و فرد در محیط آموزشی است. به عبارت دیگر شامل، داشتن نگرش مثبت نسبت به خود، پذیرفتن جنبه‌های مختلف خود، و داشتن احساس مثبت نسبت به زندگی گذشته خود که موجب بهبود شرایط تحصیلی در وی می‌شود، می‌باشد (عباس‌زاده و اقبال، ۱۳۹۶). بهزیستی تحصیلی دارای مولفه‌های از قبیل: معدل، مهارت انجام دادن تکالیف مدرسه، تمایل به ترک تحصیل، رضایت بخشی و رضایت مندی در عملکرد تحصیلی و اشتیاق تحصیلی، تعریف کرده‌اند (حسین‌نژاد، ۱۳۹۴). بهزیستی تحصیلی را تحت عنوان نتایج تحصیلی می‌توان نام برد و مقیاس‌های آن را نمرات اشتیاق تحصیلی و نگرش مثبت به مدرسه دانسته‌اند (قاضی طباطبایی، ۱۳۸۷). سمدال و همکاران اظهار داشته‌اند که علاوه بر این، بهزیستی تحصیلی شامل میزان احساس امنیت و سلامتی دانش‌آموزان از محیط آموزشی است نداشتن احساس تنهایی و فرسودگی و احساس آن‌ها از این که مدارسشان چه میزان منطقی هستند. بهزیستی تحصیلی همواره تحت تاثیر شرایط مدرسه و سبک‌های مدیریت کلاس قرار می‌گیرد (کلانتری و عبدالهی، ۱۳۹۶).

تاکنون، تعاریف متعددی برای مدیریت کلاس، ارائه شده است. (مجیدیان، ۱۳۸۱) تعریفی جامع و دقیق از مدیریت کلاس ارائه داده‌اند؛ به گفته آنها «مدیریت کلاس، یعنی کلیه تلاش‌های معلم برای سرپرستی فعالیت‌های کلاس که شامل تعاملات اجتماعی، رفتار دانش‌آموزان و یادگیری است». در این تعریف، چند جنبه اساسی برای مدیریت کلاس فرض شده است که یکی از آنها انضباط است؛ در حالی که محدود به آن نیست (حکمی، ۱۳۹۴). واژه «مدیریت کلاس» در اغلب تعاریف سنتی، هم معنا با واژه انضباط به کار رفته است. به عنوان مثال مدیریت کلاس را «درمان بدرفتاری‌ها و اختلالاتی که در محیط آموزشی رخ می‌دهد» تعریف می‌کند. به عقیده وی، هدف مدیریت کلاس ایجاد و حفظ نظم اجتماعی به منظور آرامش و یادگیری بهتر است (نفر، ۱۳۹۰). سبک‌های مدیریت کلاس عبارتند از: سبک مداخله گر، سبک غیر مداخله گر و سبک تعاملی (مجیدیان، ۱۳۸۱). استفاده از سبک مدیریت کلاس مناسب با توجه به شرایط کلاس از جهت بازده بهتر از ویژگی‌های مهم معلمان که می‌توان آن را خودکارآمدی نامید است (نفر، ۱۳۹۰). خودکارآمدی، اعتقاد یک فرد به توانایی خود جهت موفق شدن در یک وضعیت

خاص است (عباس زاده، زاریک و الام، ۲۰۰۰)^۳. خودکارآمدی، باورها و قضاوت‌های افراد از توانایی- هایشان در انجام تکالیف خاص در موقعیت‌های خاص می‌باشد. بندورا شکل خاصی از انتظار را خودکارآمدی می‌نامد و بیان می‌دارد که خودکارآمدی بر عقاید و باورهای افراد برای اعمال کنترل بر عملکرد خویش و بر رویدادهای موثر بر زندگی اشاره دارد (بندورا، ۱۹۹۶) خودکارآمدی به قضاوت‌های افراد در رابطه با توانایی‌هایشان در به ثمر رساندن سطوح طراحی شده عملکرد اطلاق می‌شود (ولفگانگ و گلیکمن، ۱۹۸۶) به عبارت دیگر بندورا بیان نمود که در واقع واسطه میان دانش و عمل، خودکارآمدی می‌باشد. قضاوت مردم درباره توانایی‌شان برای سازماندهی و اجرای امور، لازمه دستیابی به عملکرد موفق است. این امر ربطی به راهبردهایی که فرد به کار می‌برد ندارد، بلکه داوری درباره آنچه می‌تواند انجام دهد مهم است (هنگ فی، ۱۹۹۸) پژوهشگران به طور کلی مدیریت کلاس درس را به عنوان طیف گسترده‌ای از تلاش‌های معلم برای نظارت بر تعامل اجتماعی و رفتار دانش‌آموزان توصیف می‌کنند. پژوهش‌های متعدد نشان داده‌اند که بین متغیرها روابط معناداری وجود دارد. پیتیرین و همکاران (۲۰۱۴) در پژوهش خود با عنوان «نقش کیفیت زندگی و خودکارآمدی بر بهزیستی تحصیلی» به این نتیجه دست یافت خود کارآمدی بر بهزیستی تحصیلی تاثیر گذار می‌باشد. ولفگانگ و گلیکمن (۱۹۸۶) در پژوهش خود خودتنظیمی و کیفیت زندگی به ترتیب بیشترین واریانس را برای تبیین بهزیستی تحصیلی دارند. زاگرم (۲۰۰۰) در پژوهش خود با عنوان «رابطه بین جهت‌گیریهای هدف، پیشرفت و بهزیستی تحصیلی: الگوی اثرات میانجی‌گر سبک مدیریت کلاس» به این نتیجه دست یافت که بین سبک‌های مدیریت کلاس و بهزیستی تحصیلی رابطه مثبت وجود دارد. لذا با توجه به مطالب بیان شده پژوهش حاضر درصدد پاسخگویی به این سوال است که چه رابطه‌ای بین سبک‌های مدیریت کلاس و خودکارآمدی معلم با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره اول متوسطه ناحیه ۲ شهرستان خرم‌آباد وجود دارد؟

روش

روش تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نظر امکان کنترل متغیرها در زمره تحقیق‌های غیرآزمایشی^۴ است. همچنین، از نظر روابط بین متغیرها از نوع توصیفی- همبستگی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان پسر و معلمان مرد دوره اول ناحیه ۲ متوسطه شهر خرم‌آباد به تعداد ۱۳۰۹ نفر می‌باشد. از این تعداد ۳۰۰ نفر دانش‌آموز و ۶۰ نفر معلم به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای نسبی به عنوان نمونه آماری مد نظر قرار گرفت. نیز برای برآورد حجم نمونه از جدول کرجسی و مورگان^۵ (۱۹۷۰) استفاده شد. برای سنجش سبک مدیریت کلاس از پرسشنامه استاندارد سبک مدیریت کلاس استفاده شد. پرسشنامه ولفگانگ و گلیکمن (۱۹۸۶) دارای ۲۵ سوال است. نمره گذاری پرسشنامه در مقیاس فاصله‌ای است (هرگز=۱ تا اندازه=۲، معمولاً=۳ و همیشه=۴) در نتیجه نمرات در طیفی از ۲۵ تا ۱۰۰ قرار می‌گیرند. طبق الگوی ولفگانگ، نمرات ۲۵ تا ۴۵ مربوط به سبک غیرمداخله‌گر، نمرات ۲۵ تا ۷۵

^۳ Abbas Zadeh & Zaryk & Elkam

^۴ non- experimental

^۵ Krejcie & Morgan °

مربوط به سبک تعامل گرا و نمرات ۷۶ تا ۱۰۰ مربوط به سبک مداخله گر است. اندازه گیری روایی در این پژوهش براساس بررسی محتوایی اجزای تشکیل دهنده ابزار یعنی سوالات پرسشنامه ها با مراجعه به متخصصین موضوع مشخص شده است. پایایی این پرسشنامه در مطالعات مختلف رضایت بخش گزارش شده است. در این تحقیق به منظور تعیین پایایی یک نمونه اولیه شامل ۳۰ پرسشنامه پیش آزمون در بین اعضای جامعه آماری توزیع گردید، سپس با استفاده از داده ها مقدار آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۱ بدست آمد.

برای سنجش خودکارآمدی از پرسشنامه استاندارد خودکارآمدی بندورا (۱۹۹۷) که دارای هفت مولفه برای سنجش خودکارآمدی معلم است استفاده گردید. برای تعیین روایی پرسشنامه از روایی محتوا استفاده شده است. بدین صورت که پرسشنامه، در اختیار تعدادی از صاحب نظران قرار گرفته است در نتیجه مواردی جهت اصلاح پیشنهاد گردید و سرانجام پس از اعمال اصلاحات در پاره‌ای از موارد پرسشنامه نهایی مورد استفاده قرار گرفت. اعتبار سازه ی این مقیاس، به وسیله ی بندورا (۱۹۹۷) با روش تحلیل عاملی، ساختار عاملی مناسبی را متشکل از سه عامل به دست داده است. همچنین پایایی آن نیز در پژوهش بندورا (۱۹۹۷) با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ محاسبه گردید. آلفای این پرسشنامه ۰/۹۲ بدست آمد که نشان دهنده پایایی قابل قبول این پرسشنامه می باشد. در این تحقیق به منظور تعیین پایایی یک نمونه اولیه شامل ۳۰ پرسشنامه پیش آزمون در بین اعضای جامعه آماری توزیع گردید، سپس با استفاده از داده ها مقدار آلفای کرونباخ ۰/۹۵ بدست آمد.

پرسشنامه بهزیستی تحصیلی توسط پیترنین و همکاران (۲۰۱۴) تدوین شده است. اندازه گیری روایی در این پژوهش براساس بررسی محتوایی اجزای تشکیل دهنده ابزار یعنی سوالات پرسشنامه ها با مراجعه به متخصصین موضوع مشخص شده است. در این تحقیق به منظور تعیین پایایی یک نمونه اولیه شامل ۳۰ پرسشنامه پیش آزمون در بین اعضای جامعه آماری توزیع گردید، سپس با استفاده از داده ها مقدار آلفای کرونباخ ۰/۷۲ بدست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده ها متناسب با نوع داده از آمار استنباطی و توصیفی استفاده گردید. برای استفاده مناسب از شاخص های توصیفی و آزمون های استنباطی با استفاده از آزمون کلموگروف- اسمیرنف^۶ توزیع متغیرهای مورد مطالعه مشخص گردید که با توجه به فاصله‌ای بودن مقیاس داده‌ها و نرمال بودن توزیع متغیرها در بخش استنباطی از ضریب همبستگی پیرسون^۷ بهره گرفته شد و برای تعیین سهم هر کدام از متغیرهای پیش‌بین (مولفه‌های خودکارآمدی معلمان) در تبیین تغییرات متغیر ملاک (بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان)، تحلیل رگرسیون چندگانه^۸ به روش گام به گام^۹ به کار برده شد.

^۶ -Kolmogorov-Smirnov

^۷ -Pearson correlation

^۸ - multiple regression

^۹ - stepwise

یافته‌ها

جدول ۱. نتایج آزمون کلموگروف- اسمیرنوف جهت تعیین نرمال بودن توزیع متغیرهای مورد مطالعه

متغیرهای مورد مطالعه	تعداد (n)	آماره (Z)	سطح معنی‌داری (P)
سبک‌های مدیریت کلاس	۶۰	۰/۶۲۰	۰/۸۳۷
تصمیم‌گیری	۶۰	۱/۲۳۲	۰/۰۹۶
منابع مدرسه	۶۰	۱/۷۶۳	۰/۰۵۷
آموزش	۶۰	۰/۶۲۸	۰/۸۲۶
انضباط	۶۰	۱/۲۴۹	۰/۰۸۸
جلب مشارکت والدین	۶۰	۱/۲۲۰	۰/۱۰۲
جلب مشارکت اجتماعی	۶۰	۱/۳۱۷	۰/۰۶۲
خلق فضای مثبت در مدرسه	۶۰	۰/۶۸۰	۰/۷۴۴
خودکارآمدی	۶۰	۰/۶۲۸	۰/۸۲۶
بهزیستی تحصیلی	۶۰	۱/۰۰۰	۰/۲۷۰

همانطوری که نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد، مقادیر به دست آمده برای آماره‌های Z محاسبه شده همگی در سطح آلفای $\alpha=0/05$ ، معنی‌دار نیستند ($P>0/05$)، لذا فرض H_0 دال بر نرمال بودن توزیع این متغیرها رد نمی‌گردد. بنابراین چنین استنباط می‌شود که متغیرهای مورد مطالعه از توزیع نرمال برخوردارند، بر این اساس در بخش استنباطی برای بررسی رابطه بین متغیرها از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام به گام استفاده شده است.

جدول ۲. حداقل، حداکثر، میانگین و انحراف معیار نمرات متغیرهای مورد مطالعه

متغیرها	مولفه‌ها	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار
خودکارآمدی	تصمیم‌گیری	۱/۵۰	۵/۰۰	۳/۸۱	۰/۸۵
	منابع مدرسه	۲/۰۰	۵/۰۰	۳/۶۰	۰/۸۷
	آموزش	۲/۵۰	۵/۰۰	۳/۶۲	۰/۶۲
	انضباط	۲/۳۳	۵/۰۰	۳/۹۷	۰/۶۰
	جلب مشارکت والدین	۲/۰۰	۵/۰۰	۳/۴۴	۰/۷۳
	جلب مشارکت اجتماعی	۱/۰۰	۵/۰۰	۲/۶۰	۰/۸۹
	خلق فضای مثبت در مدرسه	۱/۸۶	۵/۰۰	۳/۶۱	۰/۷۸
	نمره کل (خودکارآمدی)	۲/۳۷	۴/۶۹	۳/۵۳	۰/۶۱
بهزیستی تحصیلی	-	۲۳/۷۵	۳۸/۸۰	۲۹/۰۰	۳/۸۸
سبک‌های	سبک مداخله‌گر	۵۲/۰۰	۱۰۰/۰۰	۷۴/۴۲	۱۰/۲۵

مدیریت کلاس	سبک تعاملی	۵۲/۰۰	۱۰۰/۰۰	۷۴/۴۲	۱۰/۲۵

جدول ۳. توزیع فراوانی و درصد سبک های مدیریت کلاس

درصد	فراوانی	دامنه نمرات	سبک های مدیریت کلاس
۰/۰	۰/۰	۰ تا ۲۵	سبک غیر مداخله گر
۰/۵۵	۳۳	۴۶ تا ۷۵	سبک تعامل گرا
۰/۴۵	۲۷	۷۶ تا ۱۰۰	سبک مداخله گر
۰/۱۰۰	۶۰	۰ تا ۱۰۰	کل

بر اساس اطلاعات جدول ۳، ۳۳ نفر (۵۵ درصد) معلمان نمونه آماری از سبک تعامل گرا و ۲۷ نفر (۴۵ درصد) از سبک مداخله گر برای مدیریت کلاس استفاده می کنند.

جدول ۴. ضریب همبستگی پیرسون بین خودکارآمدی معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش آموزان

متغیر X	متغیر Y	ضریب همبستگی پیرسون (r)	تعداد (n)	سطح معنی داری (P)
خودکارآمدی	بهزیستی تحصیلی	۰/۳۳۰	۶۰	۰/۰۱

همان طوری که نتایج جدول ۴ نشان می دهد، ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شده بین خودکارآمدی معلمان و بهزیستی تحصیلی دانش آموزان (۰/۳۳۰) در سطح خطای $\alpha=0/01$ معنی دار است ($P=0/01$)، بنابراین چنین استنباط می شود که با اطمینان ۹۹ درصد بین خودکارآمدی معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش آموزان پسر دوره اول متوسطه ناحیه دو شهر خرم آباد رابطه مثبت (مستقیم) و معنی دار وجود دارد. یعنی با افزایش نمرات خودکارآمدی در بین معلمان، نمرات بهزیستی تحصیلی دانش آموزان نیز افزایش می یابد. بنابراین فرضیه فوق مورد تایید قرار می گیرد.

جدول ۵. ضریب همبستگی پیرسون بین سبک های مدیریت کلاس معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش آموزان

متغیر X	متغیر Y	ضریب همبستگی پیرسون (r)	تعداد (n)	سطح معنی داری (P)
سبک تعامل گرا	بهزیستی تحصیلی	۰/۴۱۲	۳۳	۰/۰۱۷
سبک مداخله گر	بهزیستی تحصیلی	-۰/۴۰۱	۲۷	۰/۰۳۸

همان طوری که نتایج جدول ۵ نشان می دهد، ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شده بین سبک تعامل گرا معلمان و بهزیستی تحصیلی دانش آموزان (۰/۴۱۲) در سطح خطای $\alpha=0/05$ معنی دار است ($P<0/05$)، بنابراین چنین استنباط می شود که با اطمینان ۹۵ درصد بین سبک مدیریت کلاس تعامل گرا معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش آموزان پسر دوره اول متوسطه ناحیه دو شهر خرم آباد رابطه مثبت (مستقیم) و معنی دار وجود دارد. یعنی با افزایش نمرات سبک تعامل گرا در بین معلمان، نمرات بهزیستی تحصیلی دانش آموزان نیز افزایش می یابد. از طرفی، ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شده بین سبک مداخله

گر معلمان و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان ($-0/401$) در سطح خطای $\alpha=0/05$ معنی‌دار است ($P<0/05$)، بنابراین چنین استنباط می‌شود که با اطمینان ۹۵ درصد بین سبک مدیریت کلاس مداخله‌گر معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره اول متوسطه ناحیه دو شهر خرم‌آباد رابطه منفی (معکوس) و معنی‌دار وجود دارد. یعنی با افزایش نمرات سبک مداخله‌گر در بین معلمان، نمرات بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان کاهش می‌یابد. بنابراین با توجه به این که معلمان نمونه آماری از سبک‌های مدیریت کلاس تعامل‌گرا یا مداخله‌گر استفاده می‌کنند و بر اساس اطلاعات جدول فوق بین این دو نوع سبک و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معنی‌دار وجود دارد.

جدول ۶. ضریب همبستگی پیرسون بین مولفه‌های خودکارآمدی معلم و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان

متغیر X	متغیر Y	ضریب همبستگی پیرسون (r)	تعداد (n)	سطح معنی‌داری (P)
خودکارآمدی تصمیم‌گیری	بهزیستی تحصیلی	۰/۳۰۹	۶۰	۰/۰۱۶
خودکارآمدی منابع مدرسه	بهزیستی تحصیلی	۰/۳۳۰	۶۰	۰/۰۱
خودکارآمدی آموزشی	بهزیستی تحصیلی	۰/۲۷۸	۶۰	۰/۰۳۲
خودکارآمدی انضباطی	بهزیستی تحصیلی	۰/۳۳۸	۶۰	۰/۰۰۸
خودکارآمدی جلب مشارکت والدین	بهزیستی تحصیلی	۰/۳۷۳	۶۰	۰/۰۰۳
خودکارآمدی جلب مشارکت اجتماعی	بهزیستی تحصیلی	۰/۲۶۲	۶۰	۰/۰۴۳
خودکارآمدی خلق فضای مثبت	بهزیستی تحصیلی	۰/۳۰۵	۶۰	۰/۰۱۸

همان‌طوری که نتایج جدول ۶ نشان می‌دهد، ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شده بین خودکارآمدی تصمیم‌گیری معلمان و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان ($0/309$)، بین خودکارآمدی منابع مدرسه معلمان و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان ($0/330$)، بین خودکارآمدی آموزشی معلمان و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان ($0/278$)، بین خودکارآمدی انضباطی معلمان و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان ($0/338$)، بین خودکارآمدی جلب مشارکت والدین معلمان و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان ($0/373$)، بین خودکارآمدی جلب مشارکت اجتماعی معلمان و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان ($0/262$) و بین خودکارآمدی خلق فضای مثبت معلمان و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان ($0/305$) که تمام مقولات در سطح خطای $\alpha=0/05$ معنی‌دار هستند ($P<0/05$)، بنابراین چنین استنباط می‌شود که با اطمینان ۹۵ درصد بین خودکارآمدی تصمیم‌گیری معلمان، خودکارآمدی منابع مدرسه معلمان، خودکارآمدی آموزشی معلمان، خودکارآمدی انضباطی معلمان، خودکارآمدی جلب مشارکت والدین معلمان، خودکارآمدی جلب مشارکت اجتماعی معلمان و بین خودکارآمدی خلق فضای مثبت معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره اول متوسطه ناحیه دو شهر خرم‌آباد رابطه مثبت (مستقیم) و معنی‌دار وجود دارد. یعنی با افزایش نمرات مقولات خودکارآمدی در بین معلمان، نمرات بهزیستی

تحصیلی دانش آموزان نیز افزایش می‌یابد.

جدول ۷. ضریب همبستگی چندگانه و ضریب تعیین بین ابعاد خودکارآمدی معلمان و بهزیستی تحصیلی دانش آموزان

مدل (گام)	متغیر پیش‌بین	متغیر ملاک	ضریب همبستگی (R)	ضریب تعیین (R ²)
۱	جلب مشارکت والدین	بهزیستی تحصیلی دانش آموزان	۰/۳۷۳	۰/۱۳۹

بر اساس نتایج جدول ۷، ضریب تعیین محاسبه شده ($R^2=0/139$) حاکی از آن است که بعد جلب مشارکت والدین، حدود ۱۴ درصد واریانس نمرات بهزیستی تحصیلی دانش آموزان را تبیین می‌کند.

جدول ۸. آزمون معنی‌داری مربوط به پیش‌بینی بهزیستی تحصیلی دانش آموزان از روی ابعاد خودکارآمدی معلمان

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره F	سطح معنی‌داری
رگرسیون	۱۲۴/۰۹۳	۱	۱۲۴/۰۹۳	۹/۳۹۶	۰/۰۰۳
باقیمانده	۷۶۵/۹۹۷	۵۸	۱۳/۲۰۷		
کل	۸۹۰/۰۹۰	۵۹			

بر اساس نتایج به دست آمده از جدول ۸، مقادیر به دست آمده برای آماره F در سطح خطای $\alpha=0/01$ معنی‌دار می‌باشد ($P<0/01$) که نشان دهنده‌ی مناسب بودن مدل رگرسیونی مربوط به پیش‌بینی بهزیستی تحصیلی دانش آموزان از روی ابعاد خودکارآمدی معلمان می‌باشد.

جدول ۹. ضرایب رگرسیونی استاندارد و آزمون معناداری مربوطه

مدل (گام)	متغیرهای پیش‌بین	ضرایب استاندارد Beta	آماره t	سطح معنی‌داری
گام ۱	جلب مشارکت والدین	۰/۳۷۳	۳/۰۶۵	۰/۰۰۳
متغیرهای خارج شده از تحلیل	تصمیم‌گیری	۰/۱۴۵	۰/۹۸۴	۰/۳۲۹
	منابع مدرسه	۰/۲۲۵	۱/۷۵۰	۰/۰۸۶
	آموزش	۰/۰۱۳	۰/۰۷۳	۰/۹۴۲
	انضباط	۰/۱۶۰	۰/۹۷۹	۰/۳۳۱
	جلب مشارکت اجتماعی	۰/۰۲۷	۰/۱۴۸	۰/۸۸۳
	خلق فضای مثبت در مدرسه	۰/۰۶۴	۰/۳۴۹	۰/۷۲۸

با توجه به نتایج به دست آمده از جدول ۹، بر اساس ضرایب رگرسیون متغیرهای پیش‌بین می‌توان معادله رگرسیونی مربوط به پیش‌بینی بهزیستی تحصیلی دانش آموزان از روی ابعاد خودکارآمدی معلمان را به صورت زیر نوشت:

$$\text{(جلب مشارکت والدین)} \times 0/373 - = \text{بهزیستی تحصیلی دانش آموزان}$$

با توجه به معادله‌ی فوق می‌توان نتیجه گرفت، که از بین ابعاد خودکارآمدی معلمان، تنها بعد جلب مشارکت والدین از قابلیت پیش‌بینی‌کنندگی بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان برخوردار است و با افزایش یک انحراف معیار تغییر در نمرات این بعد، نمرات بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان به اندازه‌ی ۰/۳۷ انحراف معیار افزایش می‌یابد.

بحث و نتیجه‌گیری

همان‌طوری که نتایج نشان می‌دهد، چنین استنباط می‌شود که با اطمینان ۹۹ درصد بین خودکارآمدی معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره اول متوسطه ناحیه دو شهر خرم‌آباد رابطه مثبت (مستقیم) و معنی‌دار وجود دارد. یعنی با افزایش نمرات خودکارآمدی در بین معلمان، نمرات بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان نیز افزایش می‌یابد. بنابراین فرضیه فوق مورد تایید قرار می‌گیرد. نتیجه این پژوهش، با پژوهش‌های انجام گرفته توسط باریکان و عبدالله‌پور (۱۳۹۶)، صحرایی (۱۳۹۵)، نفر (۱۳۹۰)، شیوا و همکاران (۱۳۸۹)، شولز و ویلیامز (۲۰۰۹)، پکترون و الیوت میر (۲۰۰۹) همسو است. این پژوهش‌گران معتقداند بین خودکارآمدی معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان پسر رابطه معنادار وجود دارد. همچنین استنباط می‌شود که با اطمینان ۹۵ درصد بین سبک مدیریت کلاس تعامل‌گرا معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره اول متوسطه ناحیه دو شهر خرم‌آباد رابطه مثبت (مستقیم) و معنی‌دار وجود دارد. یعنی با افزایش نمرات سبک تعامل‌گرا در بین معلمان، نمرات بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان نیز افزایش می‌یابد. همچنین بین سبک مدیریت کلاس مداخله‌گر معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره اول متوسطه ناحیه دو شهر خرم‌آباد رابطه منفی (معکوس) و معنی‌دار وجود دارد. یعنی با افزایش نمرات سبک مداخله‌گر در بین معلمان، نمرات بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان کاهش می‌یابد. بنابراین با توجه به این که معلمان نمونه آماری از سبک‌های مدیریت کلاس تعامل‌گرا یا مداخله‌گر استفاده می‌کنند این دو نوع سبک و بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معنی‌دار وجود دارد.

همچنین بین سبک مدیریت کلاس مداخله‌گر معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره اول متوسطه ناحیه دو شهر خرم‌آباد رابطه منفی (معکوس) و معنی‌دار وجود دارد. یعنی با افزایش نمرات سبک مداخله‌گر در بین معلمان، نمرات بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان کاهش می‌یابد. نتیجه این پژوهش، با پژوهش‌های انجام گرفته توسط شیروانی (۱۳۹۴)، حکمی (۱۳۹۴)، حسین نژاد (۱۳۹۴)، عباس زاده و زاریک الکام (۲۰۰۰) و لتون و هنگ فی (۱۹۹۸) همسو است. این پژوهش‌گران معتقداند سبک مداخله‌گر با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان رابطه منفی (معکوس) معنادار وجود دارد. همان‌طوری که نتایج نشان می‌دهد، بین سبک مدیریت کلاس تعامل‌گرا معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره اول متوسطه ناحیه دو شهر خرم‌آباد رابطه مثبت (مستقیم) و معنی‌دار وجود دارد. یعنی با افزایش نمرات سبک تعامل‌گرا در بین معلمان، نمرات بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان نیز افزایش می‌یابد. فرضیه فوق مورد تایید قرار می‌گیرد. نتیجه این پژوهش، با پژوهش‌های انجام گرفته توسط حسین نژاد (۱۳۹۴)، شیروانی (۱۳۹۴)،

حکمی (۱۳۹۴)، عباس زاده و زاریک الکام (۲۰۰۰) ولتون و هنگ فی (۱۹۹۸) همسو است. این پژوهشگران معتقداند سبک تعامل گرا با بهزیستی تحصیلی دانش آموزان رابطه مثبت (مستقیم) معنادار وجود دارد.

در ادامه نتایج بیانگر این است که بین خودکارآمدی تصمیم‌گیری معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش آموزان پسر دوره اول متوسطه ناحیه دو شهر خرم‌آباد رابطه مثبت (مستقیم) و معنی‌دار وجود دارد. یعنی با افزایش نمرات خودکارآمدی تصمیم‌گیری در بین معلمان، نمرات بهزیستی تحصیلی دانش آموزان نیز افزایش می‌یابد. بنابراین فرضیه فوق مورد تایید قرار می‌گیرد. نتیجه این پژوهش، با پژوهش‌های انجام گرفته توسط شیوا و همکاران (۱۳۸۹)، باریکان و عبدالله پور (۱۳۹۶)، شولزوویلیامز (۲۰۰۹) همسو است. این پژوهشگران معتقداند بین تصمیم‌گیری از مولفه‌های خودکارآمدی معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش آموزان رابطه معنادار وجود دارد. همچنین بین خودکارآمدی منابع مدرسه معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش آموزان پسر دوره اول متوسطه ناحیه دو شهر خرم‌آباد رابطه مثبت (مستقیم) و معنی‌دار وجود دارد. یعنی با افزایش نمرات خودکارآمدی منابع مدرسه در بین معلمان، نمرات بهزیستی تحصیلی دانش آموزان نیز افزایش می‌یابد. بنابراین فرضیه فوق مورد تایید قرار می‌گیرد. نتیجه این پژوهش، با پژوهش‌های انجام گرفته توسط پکترون والیوت میر (۲۰۰۹)، شیوا و همکاران (۱۳۸۹)، شولزوویلیامز (۲۰۰۹)، نیلسن و همکاران (۲۰۰۹) همسو است. این پژوهشگران معتقداند بین منابع مدرسه از مولفه‌های خودکارآمدی معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش آموزان رابطه معنادار وجود دارد. همچنین بین خودکارآمدی آموزشی معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش آموزان پسر دوره اول متوسطه ناحیه دو شهر خرم‌آباد رابطه مثبت (مستقیم) و معنی‌دار وجود دارد. یعنی با افزایش نمرات خودکارآمدی آموزشی در بین معلمان، نمرات بهزیستی تحصیلی دانش آموزان نیز افزایش می‌یابد. بنابراین فرضیه فوق مورد تایید قرار می‌گیرد. نتیجه این پژوهش، با پژوهش‌های انجام گرفته توسط شیوا و همکاران (۱۳۸۹)، صحرائی (۱۳۹۵)، شولزوویلیامز (۲۰۰۹) همسو است. این پژوهشگران معتقداند بین کارآمدی آموزشی از مولفه‌های خودکارآمدی معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش آموزان رابطه معنادار وجود دارد.

در ادامه همچنین بین خودکارآمدی انضباطی معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش آموزان پسر دوره اول متوسطه ناحیه دو شهر خرم‌آباد رابطه مثبت (مستقیم) و معنی‌دار وجود دارد. یعنی با افزایش نمرات خودکارآمدی انضباطی در بین معلمان، نمرات بهزیستی تحصیلی دانش آموزان نیز افزایش می‌یابد. بنابراین فرضیه فوق مورد تایید قرار می‌گیرد. نتیجه این پژوهش، با پژوهش‌های انجام گرفته توسط شیوا و همکاران (۱۳۸۹)، نیلسن و همکاران (۲۰۰۹)، باریکان و عبدالله پور (۱۳۹۶)، شولزوویلیامز (۲۰۰۹) همسو است. این پژوهشگران معتقداند بین کارآمدی انضباطی از مولفه‌های خودکارآمدی معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش آموزان رابطه معنادار وجود دارد. همچنین بین خودکارآمدی جلب مشارکت والدین معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش آموزان پسر دوره اول متوسطه ناحیه دو شهر خرم‌آباد رابطه مثبت (مستقیم) و معنی‌دار وجود دارد. یعنی با افزایش نمرات خودکارآمدی جلب مشارکت والدین در

بین معلمان، نمرات بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان نیز افزایش می‌یابد. بنابراین فرضیه فوق مورد تایید قرار می‌گیرد. نتیجه این پژوهش، با پژوهش‌های انجام گرفته توسط شیوا و همکاران (۱۳۸۹)، صحرایی (۱۳۹۵)، شولزوویلیامز (۲۰۰۹) همسو است. این پژوهشگران معتقداند بین جلب مشارکت والدین از مولفه‌های خودکارآمدی معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معنادار وجود دارد. همچنین بین خودکارآمدی جلب مشارکت اجتماعی معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره اول متوسطه ناحیه دو شهر خرم‌آباد رابطه مثبت (مستقیم) و معنی‌دار وجود دارد. یعنی با افزایش نمرات خودکارآمدی جلب مشارکت اجتماعی در بین معلمان، نمرات بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان نیز افزایش می‌یابد. بنابراین فرضیه فوق مورد تایید قرار می‌گیرد. نتیجه این پژوهش، با پژوهش‌های انجام گرفته توسط شیوا و همکاران (۱۳۸۹)، شولزوویلیامز (۲۰۰۹) اصغری و همکاران (۱۳۹۳)، باریکان و عبدالله پور (۱۳۹۶) همسو است. این پژوهشگران معتقداند بین جلب مشارکت اجتماعی از مولفه‌های خودکارآمدی معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معنادار وجود دارد. همچنین نتایج نشان می‌دهد، بین خودکارآمدی خلق فضای مثبت معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره اول متوسطه ناحیه دو شهر خرم‌آباد رابطه مثبت (مستقیم) و معنی‌دار وجود دارد. یعنی با افزایش نمرات خودکارآمدی خلق فضای مثبت در بین معلمان، نمرات بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان نیز افزایش می‌یابد. بنابراین فرضیه فوق مورد تایید قرار می‌گیرد. نتیجه این پژوهش، با پژوهش‌های انجام گرفته توسط شیوا و همکاران (۱۳۸۹)، باریکان و عبدالله پور (۱۳۹۶)، نفر (۱۳۹۰)، صحرایی (۱۳۹۵)، شولزوویلیامز (۲۰۰۹) همسو است. این پژوهشگران معتقداند بین خلق فضای مثبت از مولفه‌های خودکارآمدی معلمان با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معنادار وجود دارد.

پیشنهادات پژوهش

پرهیز از کنترل و نظارت مستقیم معلم در روند آموزشی - تربیتی کلاس، اجتناب از تعیین تکلیف منزل برای دانش‌آموزان توسط معلم، تعامل معلم در کلاس درس همانند نقش آموزشی، انگیزشی، اجتماعی، مدیریتی و ارزیابی، تعامل متقابل معلم مرتبط با رفتار دانش‌آموز، زمینه برای اظهار نظر آزادانه معلمان در حوزه مسائل مدرسه تسهیل گردد؛ این امر می‌تواند با تشکیل جلسات ذهن‌انگیزی اولیاء مدرسه در خصوص مشکلات و مسائل مبتلا به مدرسه تصریح گردد، تدارک وسایل و تجهیزات آموزشی مورد نیاز معلمان از طریق ظرفیت‌های موجود در اولیاء دانش‌آموزان، فراهم آوردن امکان مشارکت معلمان در سامان دهی، سازماندهی و چیدمان و چینش کلاس و مدرسه، شناسایی و طبقه‌بندی مشکلات آموزشی و تربیتی دانش‌آموزان و زمینه سازی برای برخورد و مواجهه سیستمی با مشکلات مدرسه، شناسایی دانش‌آموزان محل و استفاده از امکانات مداخله‌ای و مشاوره‌ای برای مدیریت رفتار آنها، بهره‌گیری از روش‌های پیش‌گیری اولیه؛ بیشتر به صورت تمرکز بر آموزش و اطلاع‌رسانی اولیه، برخورد و مواجهه با رفتارهای

قلدرانه برخی از دانش‌آموزان، در جهت ایجاد فضای امن روانی برای دانش‌آموزان، تلاش در جهت تدارک فضای شاد چه در بعد فیزیکی و چه در بخش روان شناختی مدرسه، تدارک جلسات درس پژوهی و تحلیل تدریس هفتگی با محوریت هر هفته یکی از معلمان برای ارتقاء مهارت‌های تدریس معلمان.

منابع

اصغری، سعادت، کرجوندانی، کوکنه (۱۳۹۳) رابطه بین خودکارآمدی با بهزیستی تحصیلی روانشناختی، انسجام خانواده و سلامت معنوی در دانشجویان دانشگاه خوارزمی، *مجله ایرانی آموزش در علوم*

پزشکی، ص ۵۸۱

باریکان، اوین و محمدآزاد عبدالله پور (۱۳۹۶). بررسی رابطه ی بین خودکارآمدی با بهزیستی تحصیلی در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان مهاباد، سومین کنفرانس سراسری دانش و فناوری علوم تربیتی مطالعات اجتماعی و روانشناسی ایران، تهران، موسسه برگزار کننده همایش های توسعه محور دانش و فناوری سام ایرانیان

بهارى، منوچهر. (۱۳۸۸). مدیریت کلاس، *مجله مدیریت در آموزش و پرورش*، شماره ۲، ص ۴۰ ص ۳۷.

حسین نژاد، یزدان (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین سبک های مدیریت کلاس و بهزیستی تحصیلی دانش آموزان دبیرستانی شهر کلاردشت، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد رشت

حکمی، سید رضا (۱۳۹۴). رابطه بین جهت گیری های هدف، پیشرفت و بهزیستی تحصیلی: الگوی اثرات میانجیگر سبک مدیریت کلاس، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فردوسی مشهد

رحمان سرشت، حسین (۱۳۸۴) راهبردهای مدیریت، تهران: نشر فرهنگی فن و هنر.

سامانی، سیامک. (۱۳۸۹). اثر واسطه گوی توجه متمرکز بر خود و خودکارآمدی اجتماعی بر ارتباط میان اضطراب اجتماعی و سوگیری های داورى. *مجله ی روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران*. سال چهاردهم. شماره ی ۱. صص ۲۴ تا ۳۲.

شولتز، دوان (۱۹۹۰)، نظریه های شخصیت، ترجمه یوسف کرمی و همکاران، تهران، نشر ارس باران شیروانی، حمید رضا (۱۳۹۴) بررسی تاثیر سبک مدیریت مداخله ای بر بهزیستی دانش آموزان دختر متوسطه اول شهرستان بروجرد، پایان نامه کارشناسی ارشد، کتابخانه دانشگاه آزاد

شیوا، محمد؛ زرافشان، اکبر؛ قیاتی، سید موسی (۱۳۸۹). بررسی رابطه بین خودکارآمدی با میزان بهزیستی تحصیلی دانش آموزان پایه ۴ و ۵ ابتدایی مدارس تیز هوشان تهران، همایش علوم تربیتی، دوره ۶، ص ۳۴ صحرای، حسین (۱۳۹۵). رابطه باورهای خودکارآمدی با بهزیستی تحصیلی: نقش واسطه ای تنیدگی تحصیلی ادراک شده و هیجانات پیشرفت، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تبریز، سایت کتابخانه دانشگاه

عابدی، محمدرضا؛ نیلفروشان، پریسا. (۱۳۹۳). بررسی ساختار عاملی، اعتبار و روایی مقیاس انطباق پذیری

مسیر شغلی (CAAS). فصلنامه اندازه گیری تربیتی، ۴ (۱۶)، ۴۹-۶۶.

عباس زاده، جهانگیر و اقبال زارعی (۱۳۹۶). تاثیر آموزش مهارت های مقابله ای بر خودکارآمدی دانش آموزان در شهر میناب، سومین همایش تازه های روان شناسی مثبت نگر، بندرعباس، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس

قاضی طباطبایی. (۱۳۸۷). بررسی رابطه ی اهداف پیشرفت، خودکارآمدی و راهبردهای فراشناختی: آزمون یک الگوی علی. مجله ی روان شناسی و علوم تربیتی سال سی و هشتم. شماره ی ۳. صص: ۶۹ تا ۸۷.

کلانتری، زهرا و داوود عبدالمهی (۱۳۹۶). نقش درمان پذیرش و تعهد درمان و باورهای خودکارآمدی بردانش آموزان دوره اول متوسطه : مروری نظری و پژوهشی، اولین کنفرانس بین المللی توسعه و ترویج علوم انسانی در جامعه، تهران، انجمن توسعه و ترویج علوم و فنون بنیادین مجیدیان ، بهمن. (۱۳۸۱). تأثیر ویژگیهای معلم بر سبک مدیریت کلاس در مدارس بزرگه رود در سال تحصیلی ۱۰-۱۱. پایان نامه کارشناسی، دانشگاه تربیت معلم شهید بهشتی زنجان.

نفر، نسیم (۱۳۹۰) نقش کیفیت زندگی و خودکارآمدی بر بهزیستی تحصیلی، دومین کنفرانس ملی روانشناسی و علوم رفتاری، سالن همایش تلاش، تهران، شماره دو، صفحات ۳-۴

Abbas Zadeh.m.a & Zaryk .k & Elkam .m.o(2000),The Study of the Relationship between Classroom Management Style and Educational Welfare. Research Paper of Knowledge, Vol. No. 2, pp. 20-50

Bandura A. Self-efficacy: The exercise of control. New York: W. H. Freeman publication; 1997.

Bandura A. Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. Psychol Rev. 1977; 84(2): 191 215.

Bandura, A.(1986). Self efficacy mechanism in human agency. American psychologist,37, 122-147

Bandura, A.(1997). Cognitive processes in mediating behavioral change,Journal of personality and social psychology,35,125-139

Germine, Youssef.(2002). An Investigation into the Influence of Teachers Classroom Management Beliefs and Practices on Classroom Procedures. www.aare.edu.au/03pap/you03353.pdf.

Glickman, C., & Tamashiro, R(1980), Clarifying Teachers' Beliefs about Discipline, Educational Leadership, 37(6), 459-464.

Hoy, W. K.(2001). The pupil control studies: Historical, theoretical and empirical analysis. Journal of educational administration, 39, 424- 441. <http://site.ebrary.com/lib/akdeniz/Doc>.

Martin, N.K., & Baldwine, B(1996), Perspectives Regarding Classroom Management Style: Differences between Elementary and Secondary Level Teachers, ERIC Identifier, ED 393 835.

Megamo.N Martin(2006). The Attitudes & Beliefs on Classroom Control Inventory-Revised and Revisited: A Continuation of Construct Validation. Journal of Classroom Interaction, 42(2), 11e20.

- Nielsen et al.(2009) Mediating role of work-based beliefs in job satisfaction and academic well-being.(143-174), Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Nielsen et al.(2009).The Mediating Role of Poor Performance Beliefs in Job Satisfaction and Academic Well-being .Conferences in Educational Sciences, Volume 3, pp. 101-119
- Pacteron & eliot mir (2009) The Effect of Self-Efficiency Components and Quality of Life on Educational Well-being. Top Management Guideline No. 23 pp. 111-236
- Pekrun, R., Elliot, A. J., Maier, M. A.(2009). Achievement goals and discrete achievement emotions: A theoretical model and prospective test. Journal of Educational Psychology, 98(3), 583–579
- Pietarinen J, Soini T,Pyhalto K. Students' emotional and cognitive engagement as the determinants of well-being and achievement in school.International Journal of Educational Research. 2014; 67: 40-51.
- Voltn hang fi(1998), The Impact of Classroom Management on Scholarship Welfare among Staff at the Shaitun Institute of Language Studies Journal of Behavioral Sciences No. 2 pp. 29-93
- Wang M,Eccles J. Adolescent behavioral, emotional, and cognitive engagement trajectories in school and their differential relations to educational success. Journal of Research on Adolescence. 2011; 22(1): 31-9.
- Wolfgang, C. H., & Glickman, C. D.(1986). Solving discipline problems: Strategies for classroom teachers(2nd ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Zakerman June, T.(2000). Student Science Teacher Account of a Well- remembered Event about Classroom Management. ERIC Identifier: ED 438283.

The Survey of relationship between classroom management styles and self-efficacy of teachers with educational well-being of senior school students

Abstract

The purpose of this study was to investigate the relationship between classroom management styles and teacher self-efficacy with educational well-being of junior high school male students and teachers at district 2 of education office in Khoramabad. The design of this research was descriptive correlational. The population of this study consisted of 225 teachers and 1084 students. The sample size was calculated based on Krejcie and Morgan's table. Based on relative stratified sampling technique, 60 teachers and 300 students were selected as the subjects of the study. The instruments used in the present study included Wolfgang and Glickman's (1986) classroom management style inventory, Bandora 's teacher self-efficacy questionnaire, and Peterson et al's educational well-being questionnaire. Descriptive statistics (mean, standard deviation, frequency and percentage) as well as inferential statistics (Pearson correlation coefficient and multiple regression) were used to analyze the data. The results indicated that with 99% confidence, it can be said that there is a positive and significant relationship between interactive classroom management styles and educational well-being and a negative relationship between interventionist classroom management style and educational well-being of male students and teachers at junior high schools. There is a positive relationship between self-efficacy and educational well-being of male students and teachers at junior high schools. In other words, by increasing the marks of classroom management style and self-efficacy, the subjects' educational well-being increases. The regression coefficient showed that parent participation as one of the components of teacher self-efficacy can increase the subjects' educational well-being. Other components of teacher self-efficacy had no effects on the subjects' educational well-being.

Keywords: Classroom management styles, teacher self-efficacy, students' educational well-being.